AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

De Ordeningsgedachte

De grote aandacht, die in de Troonrede aan de ordening wordt besteed, bewijst, dat in de rechtse partijen de ordeningsgedachte meer en meer ingang gaat vinden. Dit is vooral ook bij Christelijk-Historischen het geval.

Zo merkte Prof. dr. M. J. H. Cobbenhagen op, hoogleraar te Tilburg in 'n rede over dit vraagstuk, in Den Bosch gehouden, dat het onlangs verschenen meerderheids-rapport der Chr. Historische Unie daarover door een Katholiek geschreven zou kunnen zijn, zo overtuigend verdedigt het de noodzaak der ordening.

Aan deze rede ontlenen wij nog het volgende:

Het ordeningsvraagstuk is van principiële, maar ook van feitelijke aard. Behalve naar materiele moet ook meer naar ethische, culturele en godsdienstige doeleinden worden gestreefd, wil de mens volledig menselijk gelukkig zijn.

Door dit alles slechts horizontaal te zien heeft het liberalisme vergeten, dat ook verticaliteit — noodzakelijk aan ordening ten grondslag liggend — vereiste is.

Het subjectieve werd daardoor de maatstaf voor den mens. De mens werd zichzelf tot maat, hij verhief de relatieve waarde van elk doel tot het abstracte.

De mens evenwel is niet in staat zelf in alle behoeften te voorzien. Alleen een hogere waarde kan het horizontale ondergeschikte aan hogere doeleinden zijn. Bewuste ordening brengt niet opheffing van alle vrijheid, doch vrijheid en gebondenheid in een bepaalde menging.

Wie de maatschappij ziet als door God ingesteld zal erkennen, dat er vrijheid en binding moet zijn naar gelang van de omstandigheden en behoeften.

Uitvoerig sprak spreker over deze gedachte en na de toestand van vóór en na de wereldoorlog aan een beschouwing te hebben onderworpen, concludeerde hij, dat er een economische ordening behoort te komen als dienend onderdeel van de algemene ethische ordening.

Tot zover het verslag dezer rede, waarin Prof. Cobbenhagen het vraagstuk zo terecht in groter verband zag, geheel in overeenstemming met de richtlijnen, door de Encycliek „Quadragesimo Anno" aangegeven.

Wat nu het bovengenoemde rapport der Chr. Historische Unie betreft, dit is nog niet in ons bezit gekomen. Voor de zienswijze van de meerderheid in deze politieke partij is echter voldoende kennis te nemen van de redevoering, welke op de Zomerconferentie te Lunteren door Prof. Lieftinck eind Juli werden gehouden.

Deze resumeerde zijn uitvoerig betoog in de volgende stellingen.

1. Bij het vraagstuk der ordening gaat het feitelijk om de vraag in hoeverre op economisch en sociaal gebied vrijheid voor gebondenheid zal plaats moeten maken, welke doelstellingen, aan het gemeenschapsbelang ontleend, meer op de voorgrond zullen moeten komen en welke organisatievormen in verband daarmede voor bevordering in aanmerking komen.

2. Naast het streven naar economische doelmatigheid, hebben de drang naar sociale rechtvaardigheid en de behoefte aan een sterker differentatie van de organisatie van de staat voor de ordeningsgedachte betekenis.

3. Ordening economisch beschouwd zal ten doel moeten hebben gezonde verhoudingen te bevorderen in afzonderlijke bedrijfstakken en de algemene voorwaarden te scheppen voor een doelmatige aanwending van de economische krachten, waarover het land beschikt.

4. Ordening sociaal beschouwd zal ten doel moeten hebben de sociale voorzieningen uit te bouwen zo ver zij economisch mogelijk en verantwoord zijn en het streven te bevorderen naar georganiseerde samenwerking tussen werkgevers en werknemers.

5. Ordening staatsrechtelijk beschouwd zal ten doel moeten hebben het overheidsapparaat voor zijn groeiende taak berekend te maken en de organisaties van het bedrijfsleven tot een graad van ontwikkeling te brengen, dat zij in die taak delen.

6. Het Christelijk levensbeginsel kan aan de ordeningsgedachte grote stuwkracht verlenen.

De rede van Jhr. mr. D. J. de Geer betrof meer interne aangelegenheden der Chr. Hist. niet in verband met het ordeningsvraagstuk, hetwelk hij als zuiver opportunistisch zag en dat z.i. geen shiboleth mocht worden t.a.v. het lidmaatschap der partij. Ook hij schaarde zich aan de zijde van het meerderheidsrapport.

De daarop volgende discussie bracht weinig nieuwe gezichtspunten, die dan nog, in zoverre zij van de meningen in het meerderheidsrapport afweken wel zeer afdoende door Prof. Lieftinck werden weerlegd.

Zo zien wij, dat de ordening, of wil men liever: de meerdere gebondenheid op sociaal en economisch terrein ook in Chr. Historische kringen voortdurend veld wint, waardoor ook op dit terrein de samenwerking ter rechterzijde steeds hechter wordt.

De Voorrang van de Mens

door dr. C. BEEKENKAMP.

IV.

IN DUITSLAND.

De ideologie van het nationaal-socialisme schijnt meerdere ruimte te laten voor de persoonlijkheid. In „Mein Kampf" spreekt **Hitler** op verschillende bladzijden over de waarde der persoonlijkheid. Maar wie niet op de klank van een woord afgaat, doch dieper schouwt, bemerkt aldra, dat Hitler alleen bewondering heeft voor de „schaffende Persönlichkeit". De tentoonstelling in Dusseldorf heeft niet toevallig de naam „Schaffendes Volk". De persoonlijkheid wordt slechts gemeten naar de waarde en de doelmatigheid, die zij heeft voor het volksgeheel, voor het ras. Wat de mens van „andere dieren" onderscheidt, is zijn vermogen om uitvindingen te doen en deze uitvindingen „dienen höheren Menschwerdung".

Het nationaal-socialisme hecht waarde aan de persoonlijkheid. Ja maar — alleen aan de bepaalde soort van persoonlijkheid — namelijk slechts aan die van de „Uebermensch". „Alleen de beste koppen **der volksgemeenschap erlangen leidende functies**"!

Opvoeding, lichamelijke eerst, karaktervormend in de tweede plaats, is een zaak van de volksgemeenschap, niet in de eerste plaats van de ouders. „Het is een eis van zelfhandhaving van de door de staat vertegenwoordigde en beschermende volksgemeenschap.

Deze enkele citaten uit „Mein Kampf" — met vele andere te vermeerderen! — stuiten bij het christelijke bewustzijn onmiddellijk op tegenstand. Hier is een levensbeschouwing aan het woord, die diametraal staat tegenover de christelijke. Hier wordt gewerkt met waanbegrippen, met ideologieën, met slagwoorden, die erop berekend zijn, de massa van de persoonlijkheid te kort doen, overmits, het den mens verlaagt tot „type" van volksgemeenschap. Hier is nivellering, geen verbijzondering.

Ons verhaal zou eentonig worden, wanneer wij ook van het nationaal-socialisme, zoals dat in het Derde Rijk momenteel wordt gehuldigd, wederom gingen aantonen, dat het de waarde van den mens als lid van het gezins- en beroepsverband miskent.

Niet onaardig is het, kenmerkend voor de geestesgesteldheid van het nationaal-socialisme, dat in het register van een populair werkje van **Engelbert Huber** „Das ist National-Sozialismus" het woord „persoonlijkheid" niet voorkomt. Over het „gezin" weet het in slechts 4 regels te vertellen, dat het, als kleinste sociale gemeenschap, voorbereidend werk doet voor de school ter fundering van de sociale gedachte, waarvoor deze (de school) in de klassengemeenschap en in de schooleenheid een verder terrein van werkzaamheid vindt.

De functie van het gezin is dus t.ov. de gemeenschap slechts van vrij ondergeschikte betekenis.

Men neemt vooral stelling tegen het individualisme, waarin de enkele mens de maatstaf was voor alles; voor religie en zede, voor kunst en cultuur, voor de verhouding van volk en staat. School en opvoeding moeten daarom in dienst gesteld worden van de nieuwe gedachte: in plaats van het individualisme treedt het nordische ras, de germaanse cultuur. In de scholen moet rassenkunde en „Erbgesundheitslehre" gedoceerd worden en moeten de grondbeginselen van „Familienforschung" worden gelegd, want geen ander leervak stampt zozeer de bloed- en bodemverbondenheid bij de jeugd erin als dit!

De organisatie van de Hitler-jeugd, onder leiding van den Reichsjugendführer **Baldur von Schirach** doet de rest. Andere vrije jeugdorganisatie is eenvoudig verboden.

Wat deze jeugdorganisatie doet ten opzichte van de komende generatie, moet de N.S.B.O. (de Nat. Soc. Betriebszellenorganisation) doen in de wereld van ***de arbeid; de strijd moet gevoerd worden*** **tegen het marxisme in het bedrijf.** De vrije vakvereniging voert namelijk in het kielzog van het marxisme. Eenmaal uit de politiek verdreven, zette het marxisme zich nog een tijdlang in de vakorganisatie vast. Ook de christelijke vakorganisatie moest verdwijnen: de Centrumpartij met name probeerde hier een „verdekte schuilplaats" te vinden om te avond of te morgen van daaruit een contrarevolutie te bewerkstelligen. De leiding en de vertakkingen van de N.S.B.O. lopen overigens parrallel met de partijorganisatie; partij, staat en maatschappij zijn feitelijk één.

Stippen wij ten overvloede nog enkele voor ons onderzoek belangrijke punten aan uit het partijprogram der N.S.D.A.P.

In punt 10 heet het: „De werkzaamheid van den enkeling mag niet in tegenspraak zijn met het algemeen belang, maar behoort te geschieden binnen het kader van het geheel en tot nut van het algemeen."

En in punt 24: „Wij eisen vrijheid van alle godsdienstige richtingen (Bekenntnisse) in de Staat, **voor zover zij niet diens bestaan in gevaar brengen of kwetsend zijn voor de zedelijke en morele gevoelens van het Germaanse ras.**"

Gestreefd wordt in het nationaal-socialisme naar een nieuw mensentype. In „Deutsches Volkstum" 2. Maiheft 1933) schetst Ernst **Jünger** dit nieuw type als volgt: Een der merkwaardiste kentekenen bestaat daarin, dat dit nieuwe type geen relatie meer bezit met het vrijheidsbegrip van de revolutie van 1789, maar dat het gericht is op een nieuw arbeidsbegrip.

„Het ideaal van de individuele vrijheid is zonder betekenis geworden tegenover een geest, die zijn geluk in straffe organisatie en in dienst van een grote taak leerde zien."

Dat de visie van het nationaal-socialisme alle levenskringen doortrokken heeft en niet alleen aangetroffen kan worden op meetings en in populaire geschriften, maar evenzeer in wetenschappelijke beschouwingen, is geen geheim. Wij moeten ons beperken en men houde ons ten goede, wanneer wij ten slotte slechts een enkele greep doen uit een recent artikel van den Koningsberger hoogleraar Haemmerle over „Wirtschaftsrecht als Disziplin" (Reeds de titel van dit artikel is merkwaardig en karakteristiek voor de Duitse mentaliteit van tegenwoordig). Dat de vrijheid der menselijke persoonlijkheid in het beroepsleven niet maar accidenteel, neen stelselmatig wordt aan banden gelegd, moge hieruit blijken, dat de maatregelen die tegenwoordig in Duitsland genomen worden met betrekking tot het terrein van de arbeid niet slechts de uitdrukking zijn van het streven der Overheid naar ordening, maar bewust, overlegd ingrijpen van de Staat in het economisch leven. Het bepaalt zich dienovereenkomstig niet tot de controle van een principieël zich vrij bewegend economisch handelen en onderwerpt daardoor het particuliere bedrijfsleven aan de richtlijnen van de Staat.

Eigen rechtsvorming van vrije beroepsgemeenschappen — het ideaal van het christelijk sociaal bewustzijn! — is praktisch uitgesloten. Of, zo men dit woord te sterk vindt, dan toch in ieder geval in hoge mate van dubieus, want „de staat zelf is de schepper van een economisch recht."

Tot 1933 was er op dit gebied nog een zeker dualisme waar te nemen tussen individualistische en collectivistische opvattingen. Zelfs in de socialisatiewetten uit de periode van **Weimar** kan men — volgens **Haemmerle** — nog zien dat er in de maatschappij zekere krachten en factoren werkten, die zich tegen staatsingrijpen verzetten. Na 1933 is dat dualisme volledig overwonnen, gelijk trouwens de talloze voorbeelen van planmatig staatsingrijpen in het tweede vierjarenplan kunnen leren. Zij verkondigen de onbuigzame wil van de Staat, het bedrijfsleven niet slechts te volgen, maar te leiden en te besturen, en, met alle erkenning van de waarde en de betekenis van het particulier initiatief (dit is vermoedelijk een vergissing van den professor uit de tijd van vóór 1933, B.) overal daar in te grijpen, waar politiek noodzakelijkheden en economisch beleid zulk een maatregel kunnen rechtvaardigen.

Ter orientering van den lezer moge ik één klein, zij het niet geheel onbetekenend, voorbeeld geven, dat zich juist heeft voorgedaan op de dag, waarop schrijver dezes zijn praedvies neerschreef:

De maatregel van Goering t.o.v. de ijzervoorziening, de stichting van „Reichswerke A.G. für Erzbergbau und Eisenhütten Hermann Goering" gevestigd te Berlijn. Waar de ijzervoorziening het centrale vraagstuk is in het huidige vierjarenplan, moet de nieuw opgerichte A.G. — als Hermann **Goering** — deze ijzervoorziening kunnen verzorgen.

De **Völkische Beobachter** vestigde onmiddellijk de aandacht op het socialistische karakter van deze nieuwe onderneming. De uiterst belangrijke vraag: Hoe vergaat het nu in het particulier bedrijfsleven, indien de staat deel gaat nemen in de zware industrie? — wordt letterlijk als volgt beantwoord met de simpele woorden: Dit ingrijpen van de staat was nodig, om de kwestie op te lossen!"

Verder wordt daarover niet gepraat en de journalist van het Derde Rijk gaat over tot het zingen van een hymne ter ere van **Goering** — de man van ijzer.

Hecht het nationaal-socialisme dan in het geheel niet aan de waarde van den mens als mens en moet alles gezien worden in het licht van de rasgemeenschap en de bodemverbondenheid? Denk b.v.

aan de maatregel om den arbeider te halen uit het niet-zeer-eleverende milieu van de industriecentra en hem in randgemeenten of op het platteland te laten wonen, waar hij in zijn vrije tijd zijn tuintje kan omspitten, zijn zwijn kan mesten, etc. — of om een geheel ander voorbeeld te nemen: de Patentwet van 8 Met 1936.

Ik vrees deze vraag ontkennend te moeten beantwoorden en de aangevoerde voorbeelden zijn voor mij allerminst een bewijs van de menslievendheid van den „Lenker der deutschen Wirschaft." Tot zijn eigenlijke motieven teruggevoerd is de eerstbedoelde maatregel ingegeven door bevolkingspolitieke overwegingen; voorts vermoedelijk om te voorzien in het tekort aan landarbeiders (immers de vrouw van den fabrieksarbeider, wier man dus overdag in de stad werkt, kan zo gelenheid vinden om op het land tegen matige vergoeding er wat bij te verdienen b.v. door behulpzaam te zijn bij het bonenplukken e.d.). Dat dit overigens geen fantasieën van mij zijn, blijkt uit een artikel over dit onderwerp in **Soziale Praxis** van 16 Juli 1937, waarin inderdaad deze motieven, en nog andere worden opgesomd.

En, voor wat het tweede voorbeeld betreft, erken ik, dat hier inderdaad wat meer gelet wordt op de belangen van den uitvinder, die in dienst is van een of ander bedrijf dan voorheen. Maar, ben ik ver van de waarheid, wanneer ik zeg, dat dit zeker niet het enige motief is geweest voor de Patentwet, zoals die sedert 1 October 1936 in werking is?

Het Comité van de „Akademie des Deutschen Rechtes" spreekt toch in dit verband uitdrukkelijk van „de eisen der volksgemeenschap! Verstandelijke arbeid van de volksgenoten is cultuurgoed van het gehele volk". En: „de belangen van volk en Staat vóór die van den uitvinder". Maar het critieke punt staat, ondanks al die erkenning van de persoonlijkheid, in par. 8 van de Patentwet: „De werking van het patent geldt niet inzoverre de uitvinding, bij besluit van de Rijksregering, dienstig moet worden gemaakt aan de bevordering van het welzijn van de volksgemeenschap."

Na wat ik gezegd heb, behoeft het dus geen verder betoog, dat van enige persoonlijke vrijheid in het Derde Rijk feitelijk niets meer over is. Met het badwater van het individualisme en het economisch liberalisme heeft men ook het kind (persoonlijkheid) weggeworpen.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Er wordt weer heel wat gepraat in de wereldpolitiek; wel niet op conferenties, maar in vertrouwelijke gesprekken en bezoeken van staatslieden onderling.

Het eerste bezoek en ook de aanleiding van alle anderen was het bezoek van Lord Halifax aan Duitsland. Het schijnt thans wel waar te zijn dat er vooral de Duitse vraag naar Koloniën besproken is en in de besprekingen van de Engelse en Franse ministers samen is dan ook besloten deze vraag eens grondig te zullen gaan bestuderen en zonder dat er nog enig resultaat te boeken is schrijft men al dat door al deze besprekingen de Europese vrede op een bijzondere wijze bevorderd is.

Grote gebeurtenissen immers werpen hun schaduwen vooruti: maar in de wereldpolitiek zien we dikwijls schaduwen, zonder dat er grote gebeurtenissen op volgen.

Schaduwen zijn ook de ontevredenheid aan Portugese zijde, over de praatjec als zou Portugal zijn koloniën gaan verhuren aan Duitsland en aan Belgische zijde alsof België een gedeelte van de Belgische koloniën aan Duitsland zou afstaan. Allemaal praatjes zeggen de genoemde landen. En we zien dus hiermee dat niet alleen op Curaçao praatjes verkocht worden maar de hele wereld over; en we durven er nog wel bijzeggen dat de wereld heel veel interessants zou missen ware dit niet het geval.

De non-interventiecommissie is ook, nu de burgeroorlog op het dode punt gekomen is, aan het onderhandelen gekomen met de beide belligerenten. Maar het zal de eerste week nog wel blijven bij het wisselen van stukken en als de oorlog geheel beeindigd is zullen we wel van de resultaten horen.

Japan en Uraguay hebben intussen de Francoregering erkend.

In Duitsland is de moderne heiden Ludendorf ernstig ziek.

Tijdens de wereldoorlog was hij een bekend Generaal en chef van de Duitse Generalen staf en wat we toen en vooral na de wereldoorlog over hem als zodanig te horen kregen, was nu niet van dien aard om voor deze Duitser sympathie te krijgen.

In de laatste jaren toen hij optrad als de profeet van het moderne heidendom met zijn vrouw Mathilde werd de antipathie nog sterker en wat zal de man thans denken van het gezegde dat het goed is als heiden te leven, maar beter om als Christen te sterven?

In China trekken de Japanners steeds voorwaarts. Deze week is er een incident geweest met een Amerikaanse sleepboot die door de Japanners zou genomen zijn en waarbij de Amerikaanse vlag zou zijn beledigd. Enige dagen was de publieke opinie in de V. S. er nog al verontwaardigd over, vooral daar het Amerikaanse oorlogschip Augusta daartegen geen cepressailles genomen had. Thans is echter door Japan een excuus aangeboden en de Augusta met zijn commandant schijnt door een ander schip vervangen te worden.

Ook met de internationale concessies in Shanghai blijven de moeilijkheden niet uit. Maar Engeland heeft deze week bij monde van zijn minister het dreigement laten horen dat het geen inmenging dulden zal in deze concessie. Japan is dus gewaarschuwd; maar dit is niet de eerste maal dat Japan een waarschuwing aan zijn laars lapte en met succes.

Geen wonder zolang macht nog heerst over het recht.

In Haiti schijnt men van dit laatste nog niet doordrongen te zijn. Daar zijn enkele maanden geleden volgens een mededeling van de Haitiaanse minister van oorlog Leger een 5 a 6000 Haitianen door inwoners van San Domingo afgemaakt.

De regering van Haiti heeft toen geprotesteerd en de regering van Santo Domingo heeft beloofd een onderzoek te zullen instellen en de schuldigen te straffen. Zij zou verder schadeloosstelling betalen. En men hoopte, dat de kwestie langs diplomatieken weg geregeld zal worden.

Het waren werkelijk slachtingen die zich op 9 en 10 October hebben afgespeeld, toen een talrijke menigte boeren en landbouwarbeiders naar Haiti wilde repatrieerden.

Het werd een ongelukkig en betreurenswaardig incident. De vrouwen, kinderen en mannen, die niet gewapend waren, werden, zonder hiertoe aanleiding te hebben gegeven, door Dominicaanse grensbewakers afgeslacht.

Deze Haitianen waren sedert vele jaren in de Dominicaanse republiek gevestigd.

Deze ongeregeldheden hebben zich voorgedaan in het Noord-Westen van de Dominicaanse republiek, waar de grens niet goed is afgebakend.

Sedert lange jaren gaan de bewoners van dit gebied werken op het grondgebied van Santo Domingo, zodat reeds verscheidene malen incidenten zijn voorgekomen.

Het eiland Haiti, dat behoort tot de grote Antillen (West-Indië) heeft een oppervlakte van 75.000 vierk. k.m. Staatkundig bestaat het eiland uit twee gedeelten: de republiek Haiti en de republiek Santo Domingo (Dominicaanse republiek).

De republiek Haiti beslaat het westelijk deel van het eiland Haiti en heeft een oppervlakte van 26.440 vierk. k.m. met 1.640.000 inwoners. De hoofdstad der republiek Haiti is Port-au-Prnice, een havenstad met 120.000 inwoners.

De republiek Santo Domingo beslaat de rest van het eiland (48.577 vierk. k. m.). De bevolking bedraagt ongeveer 900.000 zielen. De hoofdstad der Dominicaanse republiek heet santo Domingo en telt 31.000 inwoners.

Santo Domingo is een onafhankelijke republiek sedert 1844, Haiti sinds 1859.

Men had in de buitenwereld het vermoeden dat dit incident reeds langs diplomatieken weg was opgelost: en dit scheen ook het geval te zijn, maar dan was deze oplossing niet naar de zin van de Haitianen, die het optreden van hun regering veel te zwak vonden.

Het gevolg was, dat er deze week verschillende stakingen zijn ontstaan, die eerst begonnen met de Studenten en zich later hebben uitgebreid.

Het schijnt nu toch dat de regering meer actief in deze zal optreden. De minister van oorlog Leger is naar de Ver. Staten, om de grote voogd van Haiti, voor deze aangelegenheid te winnen.

Wells, de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken zal nu trachten deze aangelegenheid langs diplomatieken weg op te lossen.

Bonairiaanse Krabbels

TOELICHTING BIJ ONZE 18 PUNTEN.

Zoals we reeds hebben opgemerkt is ons doel het arme Bonaire economisch en hygiënisch vooruit te helpen. Vooral het pauperisme moet doelmatig worden bestreden. Wij moeten er een eer en een genoegen in stellen deze mensen het eerst en het hardst te helpen, omdat zij het ook het eerst en het hardst nodig hebben. Wat zou het heerlijk zijn als Mijnheer De Fiscus met kloeke letters in zijn banier schreef: „Dood aan het pauperisme" en dan er natuurlijk ook voor leefde en streefde.

Wij zijn allen onderdanen van Hare Majesteit de Koningin en die wil dat we allen billijk en rechtvaardig worden behandeld. Nu, daar mankeert wel eens iets aan.

Het is bijna alleen het Gouvernement dat hier verbetering kan brengen de helpende hand kan lenen. Wij herhalen: het heil van het volk moet de hoogste wet zijn.

En vooral niet het heil van de schatkist. Of het heil van IK.

PUNT 1. Nieuwe aanplant van dividivi en bescherming van de oogsten tegen parkieten. Betere verzorging van de bomen door snoeiing enz.

Over dit punt is reeds uitvoerig gekrabbeld; wij willen nog eens benadrukken dat het vooral in het belang is van de armsten der armen. Het is een klein, maar een goed middeltje om het pauperisme te bestrijden. Van de week spraken we een man op Rincon, die een stuk grond bezit waarop dividivibomen staan. Enige jaren geleden kreeg hij van de grond ongeveer 2.000 Ko. dividivi. En nu?? Een paar honderd Kilo. Alles wordt voor het rijp zijn der peulen door de parkieten afgerukt. En wat wordt er gedaan door het Gouvernement. Het Bestuur antwoordde in de Koloniale Raad: de belanghebbenden moeten zelf voor de bestrijding zorgen. En niemand in de **Koloniale Raad heeft daarop geantwoord**: Dat gaat niet meneer de gemachtigde van het Bestuur. Die arme donders kunnen geen geweer bekostigen. Dat moet GIJ doen en niemand anders. Laat die boswachters harder lopen, laat ze schieten en loof premies uit op dooie parkieten.

PUNT 2. Nieuwe aanplant van aloë. Enige jaren geleden heeft het Gouvernement hulp verleent voor de aanplant van aloë. Het was een zeer goede maatregel en wij zouden herhaling willen zien. Het volk heeft de smaak er van te pakken. Wel kan men op een klein stukje grond geen eigen kokerij hebben, doch het sap kan men verkopen. En nu Aruba achteruit gaat in de productie is er misschien voor Bonaire eens kans.

PUNT 3. Het minimum loon van de arbeider wordt fl. 1.50. Het is geschied zoals we reeds schreven. Wij hopen dat de grote en kleine plantagehouders dit voorbeeld zullen volgen: hier en daar zal er nog al wat veranderd moeten worden. De goedwillenden zullen daardoor van zelf het mooie voorbeeld volgen of doen het reeds en anderen zullen daardoor worden gedwongen, zo hopen we. We zouden in onze Krabbels de mistoestanden kunnen signaleren. Om een voorbeeld te noemen: we hebben wel eens een opzichter met een groot huisgezin aangetroffen die fl. 20.— in de maand verdiende. Daar zal nog wel een kleine bijverdienste aan hebben vastgezeten, doch het loon blijft gering. Het minimum loon ad fl. 1.50 lijkt ons een groot middel om het pauperisme terug te dringen. Van kindertoeslag zullen we nog maar niet spreken — dat zal voorlopig nog wel te geleerd zijn.

PUNT 4. De wegenbouw wordt sterk uitgebreid — ook de volkswijken krijgen eindelijk eens een beurt.

Behalve betere wegen geeft het ook meer werk. En er kán heel wat verbeterd worden aan onze wegen, die soms ontstellend slecht zijn.

In Antriol is een zijweg zó dichtgegroeid dat men er niet meer met een auto komen kan. De weg is dus weg. Wij zijn er verscheidene keren met de fiets geweest. Als men dan de helling komt afgesneld en je ontmoet van die knapen van stenen op de levensweg, dan weer diepe kuilen om vervolgens over de barre, bonkige barankas te hobbelen, dan hou je je hart vast. Wij hebben menigmaal afgemonsterd, omdat we ons hachje nog te lief hadden, en mochten dan te voet verder tippelen. En dan praten we nog niet van de cactus, die je fiets dikwijls zo vriendelijk behandelen. We begrijpen niet dat die mensen daar al geen kwarteeuw eerder hebben geklaagd.

Een maand geleden wilden we met enkele vrienden eens een tochtje maken naar het Gotomeer. Het had op Rincon toen nog niet veel geregend. In het dorp zelf moesten we een diepe rooi passeren — met een paar kangoeroe sprongen waren we er — de weg naar Para Mira was al abominabel. Er kronkelde een diepe greppel over de weg, waar we voortdurend boven moesten rijden om de hoogte te kunnen bereiken. Het is gegaan, maar hoe! Verder als „Dos Pos" zijn we niet gekomen, omdat men het ons afraadde vanwege de zeer slechte weg.

Wanneer krijgen we in Kralendijk een behoorlijke asphaltbestrating, die een einde maakt aan de stofplaag. Ook de drukke wegen, die naar Antriol en Nikiboko lopen zou geen weelde zijn. Kijk eens hoe de Kerkweg er uit ziet, een der meest gebruikte wegen in de Playa. En is de Prins Bernhardweg tot het einde zijn naam waard?

PUNT 5. Langs de hoofdweg van Antriol komt electrisch licht. Een hoofdweg, die een wijk van meer dan duizend zielen doorsnijdt, mag toch wel een lampje hebben bij avond.

PUNT 6. Het electrisch licht blijve na 12 uur 's nachts branden. Het is 's nachts hier pikkedonker op straat. Wanneer iemand ziek is moet er een petroleumlampje komen. Bij het gaan naar de vroegmis struikelt men op straat omdat het donker is. Licht in de nacht is geen weelde.

PUNT 7. De Kraaksteentjes. Deze zijn afzonderlijk behandeld.

PUNT 8. De Van Slobbe Armenstichting wordt gereorganiseerd en uitgebreid met enkele mannen, die het volk kennen en er voor voelen het te helpen. Door een te vormen fonds en (of) enkele aandelen meer van „Fortuna" zal de stichting in staat worden gesteld voor weduwen met een huisgezin en huisgezinnen met een invalidie vader, een eenvoudig betonnen huisje te bouwen, waarvan ze later zo mogelijk eigenaar kunnen worden.

Het zou natuurlijk ook anders kunnen: bijv. het Gouvernement neemt de zaak ter hand. Maar dat brengt waarschijnlijk te veel werk voor den Gezaghebber.

De Damesafdeling van de stichting blijft juist zoals te voren, wat werkzaamheden en financiën betreft: er komt een mannelijke afdeling naast, die de zorg heeft voor de huizen van de armsten; de dames zijn in deze richting al enigszins werkzaam geweest, maar dat is niets voor dames.

Natuurlijk zullen de heren zo maar niet lukraak aan het bouwen kunnen slaan. Er zullen verschillende moeilijkheden voorkomen, maar deze zijn er slechts om uit de weg geruimd te worden. Ideën, werklust en wat idealisme sieren de man; wie dat niet heeft is sociaal dood.

Dikwijls zal men kunnen volstaan met het oude huisje op te halen en wat uit te breiden. Is er geen eer meer aan te behalen en wordt het onbewoonbaar verklaard, dan pas gaat men over voor genoemde categorie mensen een nieuwe woning te bouwen. We horen de Openbare Gezondheidsdienst en het Rode Kruis al juichen. Op de duur moesten eigenlijk al die ellendige batavierwoningen van klei en mais kunnen worden opgeruimd. De Hygiëne spreekt hier ook een krachtig woord mee. We willen daarom de huizebouwers, zo nodig, aanmoedigen door een premie. Als men nu maar niet te gauw met de gebruiksbelasting voor de dag komt. Want die Fiscus, die Fiscus...... Men behoort ook te overwegen wat een weldaad de huizenbouw zou zijn voor de schepen die het materiaal moeten aanvoeren, voor de chauffeurs, de winkeliers, bouwvakarbeiders, pionnen en allen (Het Gouvernement incluis met 25 ct. belasting per truck — o neen, dat wordt immers weer afgeschaft????) die hierbij een centje kunnen verdienen. Om Bonaire economisch en hygiënisch vooruit te helpen zal er toch wel iets gevoeld worden door het Bestuur.

Wij zouden in elke wijk enkele huisjes dicht bij elkaar willen bouwen, dat is economischer. Maar waar willen die Kris en Kras de lieve centjes vandaan halen?

A. Als Zijne Excellentie de Gouverneur zo goed zou willen zijn maandelijks meer **aandelen van „Fortuna"** te geven, zijn we al een heel eind op weg. Kris en Kras zijn enthousiaste voorstanders van sport en spel, jeugdbeweging enz. enz. Maar al die dingen, waarvoor „Fortuna" de zorg heeft, zijn niet van een zo'n edel doel als dit, wat niet minder is dan mensen redden. Moet daar de sport, athletiek, jeugdorganisatie, enz. enz. niet een tikje voor over hebben? Het zal „Fortuna's" schoonste roem zijn, die meerdere aandelen van Bonaire. Wij kunnen ons niet indenken dat de sportlui niet zo sportief, ja menslievend zijn, daarvoor een offertje over te hebben. Op Bonaire nijpt de nood bij verschillende mensen **als een harde tang.**

B. Omdat hier een groot hygiënisch doel voor ogen staat, zouden we ons zeer vergissen, als ook het **Roode Kruis** niet genegen zou zijn een bijdrage te leveren.

C. Ook **het Gouvernement, de grote maatschappijen** en **vele menslievende gefortuneerden,** zullen ongetwijfeld niet willen achterblijven de helpende hand te lenen.

D. Voor de **Nationale Feesten** is de laatste keer ƒ15.000.— uitgetrokken; in de toekomst zal dit herhaald worden. Zijn er niet veel verstandige mensen, die met ons van mening zijn, dat er in enkele dagen toch al wel wat al te veel geld wordt kapot gemaakt? Het heeft er de schijn van of het niet op kan. Men schenke Bonaire ongeveer het derde deel, om hier een monument op te richten voor het Prinselijk Paar en Hare Majesteit de Koningin. Dat monument zal dan bestaan uit een zestal huizen voor de armen en ze zullen heten **„Jubileumhuizen".** Mooier monument zal men in Noord of Zuid, Oost of West niet voor onze koninklijke familie kunnen vinden.

En dan eerst zouden de mensen in de Coenoecoe **voelen,** dat onze Landsvrouwe een Moeder is voor haar volk. Nu weten ze dat Hare Majesteit Koningin is van groot-Nederland, maar ze hebben hare Majesteit nooit gezien en zullen Haar ook nooit zien; er wordt ieder jaar haar verjaardag gevierd, dat is al.

Rechtstreeks is er totaal geen contact. Zou H. M. weten hoe de toestand hier is, dan zou H. M. waarschijnlijk aan het Bestuur van Curaçao laten weten: „Het zou Ons aangenaam zijn, indien de helft van het geld voor de feestviering bestemd, werd besteed aan de huizenbouw op Bonaire."

Allen die ooit Bonaire zouden bezoeken zou men kunnen zeggen: Kijk dat zijn de huizen van de Koningin. Men zou dan kunnen wijzen op die huisjes en op de milde, vorstelijke daad van onze geëerbiedigde Landsvrouwe. Bonaire zou verrukt zijn en de kinderen en kindskinderen zouden er van horen vertellen. Wie geeft er een maand na het feest nog wat om of het iets meer of minder luisterrijk is geweest? Geen kraai. Maar... iedereen zou de nobele daad prijzen en zou tot in lengte van dagen een schitterende gedachtenis blijven, ook in de harten van velen. Wij bevelen het bovenstaande aan ons geacht Bestuur van Curaçao en aan de Regering in Den Haag aan.

E. Men late de Openbare School op Bonaire weg en geve de 5 á 7 duizend gulden, die het schooltje jaarlijks zou kosten, aan de Van Slobbe Armenstichting. Men zal er tevens een euvel door voorkomen. Waarom? Wel, het is niet alleen geld verspillen, erger: men maakt zich belachtelijk. Wij hebben de overtuiging dat dit de mening is van het denkende deel der Maatschappij. Is dat geen euvel?

Het Gouvernement laat zich misleiden door een lijst met 25 namen maar...... die drie jaar geleden is opgemaakt. Er staan namen op, die leerling zijn geweest in de voltooidverleden tijd; anderen zijn vertrokken en waarschijnlijk treft men er ook scholieren bij van de toekomende tijd.

Een feit is, dat het aantal andersdenkende schoolkinderen op de Playa is teruggelopen tot VIJF; voeg daarbij nog DRIE Rinconnezen en TWEE halve katholieken (die hun kinderen er heen zenden „pa complase" een of andere meneer, die ze meer naar de ogen zien dan de goede God) en het schoolhoofd heeft aan elke vinger een kind; de tweede onderwijzer kan toekijken. Moet er geen juffrouw bijkomen voor de handwerken?

In 1925 is het schooltje, onder het Ministerie Colijn, uit versobering opgeheven, omdat het maar **twaalf** leerlingen telde; onder een ander ministerie **Colijn wordt het weer opgericht, omdat er weer 10 leerlingen zijn. Is het niet grotesk? En dat terwijl in Amsterdam de schooltjes van 30—40 leerlingen in de** grond worden geboord en dat terwijl Colijn in het Moederland schriel is voor het onderwijs en dat terwijl dáár de onderwijzers en leeraren vechten tegen het 48 leerlingen stelsel. Op andere scholen weten we hier van dergelijke stelsels ook mee te praten; de kinderen vallen soms de deur uit, zo vol zit het. Maar... op Bonaire: twee onderwijzers voor 10 leerlingen, dus **vijf leerlingenstelsel. WIE SPRAK ER OOK WEER VAN HET DURE ONDERWIJS?????** Dat is wat anders dan in Amsterdam. 't Is hier ook allemaal zo'n rijke boel, het kan er wel af. Veel creperende onderwijzers zullen het niet geloven en zij zullen aan de Minister laten vragen naar de waarheid. Als er uit de Tweede Kamer en heel de Nederlandse pers een afkeuring zal opklinken, zal men hier niet kunnen voorwenden dat men niet gewaarschuwd is. Waarom de nieuwe Inspecteur van het Onderwijs, die een rechtschapen man is, niet eerst een onderzoek laten instellen?

Geef de jaarlijkse ƒ 5.000.— aan de Van Slobbe Armenstichting en U bewijst ons eiland een grote, grote weldaad. Dan zou 't Bonairiaanse volk juichen en voelen dat 't Gouvernement veel voor hen over heeft; ieder zou er vol van zijn en de komende nationale feesten zouden met overtuiging en enthousiasme, kunnen worden gevierd. Momenteel is men over verscheidene zaken verbolgen. We hebben daar al een en ander over geschreven.

Aan het schooltje hebben we niks; nu het een „openbare" school is, is ook bij de Protestantse Kerkeraad alhier de liefde verdampt. Iedereen vindt het — zacht uitgedrukt — een overdaad. Mocht toch de Fiscus eens beseffen wat Bonaire wél nodig heeft. Het zou toch verd... jammer zijn, als het Gouvernement onverstandig zou volhouden. Salus populi suprema lex esto; het heil van het volk zij de hoogste wet.

Kris en Kras.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk San Mateo:

4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier:

4.45 uur vroegmis
7 uur kindermis
8.15 uur hoogmis
's avonds om 7 uur lof
In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot **Biechten:** iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote **feestdag.**

BUITENLAND

DE GENERAAL DER DOMINICANEN NAAR HET VERRE OOSTEN.

De Generaal van de Orde der Dominicanen Pater Gillet is naar het Verre Oosten vertrokken om de Missieposten van zijn Orde aldaar te visiteren. De Generaal zal eerst een bezoek brengen aan de Philippijnen en daar de Katholieke Universiteit van Manilla inspecteren die aan de Dominicanen is toevertrouwd.

Deze Universiteit werd reeds in 1611 gesticht en telt thans meer dan 4000 studenten. Van de Phillippijnen uit zal de generaal zich naar Indo-China, Zuid-China en het eiland Formosa begeven, waar de Dominicanen overal bloeiende missie-staties bezitten. Indien de strijd tussen Japan en China geen beletsel vormt zal Magister Gillet ook de Apostolische Vicariaten van Amoy en Fouchenchou bezoeken. Van China wordt verder gereisd naar Japan en de Verenigde Staten en zo naar Europa waarmee juist een reis rond de wereld is gemaakt.

EEN GESLAAGDE LIST.

De Franse schrijver Benjamin de Constant Rebecque verhaalt in zijn gedenkschriften, hoe een zijner gouverneurs — hij had er velen na elkander — een list bedacht om hem Grieks te doen leren.

De gouverneur stelde de jonge Benjamin voor met hem een geheime taal te maken, waarin zij samen zouden spreken en corresponderen, zonder dat iemand er een woord van begreep. De knaap had veel schik in dit plan. Hij ging met grote lust aan het leren van de lettertekens, woorden en accenten én hij besteedde er veel meer tijd en ijver aan, dan hij gedaan zou hebben, als hij geweten had, dat hij bezig was de taal van Homerus en Sophocles te leren.

HET BEWIJS.

De bekende humorist Mark Twain wedde eens met een vriend, dat er geen lelijke vrouwen in de wereld zijn. Hij won de weddenschap. Om zijn bewering te staven had hij eerst een advertentie geplaatst in de New-Yorkse bladen, waarin hij bekend maakte, dat hij een huishoudster zocht, die omdat hij misschien niet ongenegen was een huwelijk aan te gaan, bijzonder mooi moest wezen. Er kwamen 10.000 liefhebsters.

In een tweede advertentie, stelde hij voor een huwelijk de voorwaarde, dat de "uitverkorene" algemeen als lelijk bekend moest staan omdat zij anders niet zou kunnen aangenomen worden. Het gevolg van deze voorwaarde was... dat er zich niemand aanmeldde.

DE HEER EN MEVR.

P. Breusers—Broekman

geven met vreugde kennis van de geboorte van hun dochtertje

PHYLLIS MARIE.

Curaçao, 29 November 1937.

Verwijdert vergif en zuren uit uw nieren.

Verbetert gezondheid en houdt op met 's nachts wakker te worden.

Wanneer de nieren niet goed functionneren, worden zij zwak — de blaas wordt geirriteerd, dikwijls is de afvoer weinig, pijnlijk en brandend — u slaapt slecht en u moet telkens naar de privé.

De beste, veiligste en goedkoopste manier om aan deze lastigheden een einde te maken en activiteit te brengen in de nieren en blaas is bij welke apotheek ook voor ƒ 0.75 een doosje capsules Haarlemmer Olie van het merk „Medalla de Oro" (Gold Medal) te kopen en het te gebruiken als aanwijzing. U zult niet teleurgesteld worden. Let wel, dat ze U capsules Haarlemmer Olie van het merk „Medalla de Oro" (Gold Medal) geven, die de echte is.

De ingrediënten komen vanuit Haarlem Holland. Het versterkt de nieren en het is een goed diurétique.

Vergeet niet dat de symptomen van nier- en blaaskwalen zijn: rugpijn, kramp aan de voeten, oogpijn, transpireren in de handen en zenuwachtigheid.

4

CURACAO.

GOEDE REIS.

Met het M.S. Colombia vertrokken naar Nederland om gezondsheidsredenen de Eerw. Zuster Clementine van de Zustersscholen op Pietermaai en de Eerw. Zusters Materna en Gonsalva beiden van het St. Elisabeths hospitaal.

IN DANK ONTVANGEN.

Van de American Bazar P. E. Portillo een maandkalender.

Van de agent Ellis en Dania een kalender van de Silsa Margarine.

PIJNEN ALS MESSTEKEN IN HAAR RUG.

Zij spreekt nu van een wonder.

„Ik wil U toch schrijven hoeveel goed Kruschen Salts mij gedaan heeft. Twee maanden geleden had ik rheumatische pijnen in mijn rug. Ik was tenslotte volkomen hulpeloos. Ik kon niet staan en, was toch ook bang om te gaan zitten. Toen zei iemand: „Neem toch eens een proef met Kruschen Salts." Ik besloot zijn raad op te volgen. Welnu, op het oogenblik is mijn rheumatiek totaal verdwenen. Het is een wonder. Ik raad Kruschen Salts aan al mijn kennissen, en wat mijzelf betreft, ik zal nimmer de dagelijksche dosis overslaan." Mevr. H. D. te S.

De reden van rheumatiek is, dat zich in het lichaam afvalstoffen hebben opgehoopt, waaruit gevaarlijke stoffen als het urinezuur ontstaan. Dit urinezuur vormt scherphoekige urinezuur-kristal-[illegible] vastnestelen en die uiterst pijnlijke zwellingen veroorzaken, die de wetenschap kent als rheumatische pijnen. De zes zouten, waaruit Kruschen Salts bestaat, sporen de afvoerorganen aan tot krachtiger werking, waardoor de afvalstoffen geregeld worden verwijderd en het bloed van urinezuur bevrijd wordt. Met de zuivering van het bloed verdwijnen de pijnen, terwijl tegelijkertijd de geheele gezondheidstoestand zal verbeteren.

No. 266.

BEDREIGING.

De 30-jarige vrouw N. heeft aangifte gedaan, dat zij door de 41-jarige Surinamer M. A. met een groot mes was bedreigd. De Politie heeft deze zaak in onderzoek.

BRAND UITGEBROKEN.

Op Maandagmiddag, omstreeks 12.30 uur, is brand uitgebroken in het perceel Berg-Altena No. 29 alhier. De brandweer, die was uitgerukt met de grote en kleine brandspuit, heeft de brand, welke bleek ontstaan in een bed, met een handschuimblus-apparaat en met koolzuurapparaat van de kleine brandspuit geblust. De grote brandspuit behoefde geen dienst te doen. De bewoonster van het perceel had, evenals de man, met wien zij in concubinaat leeft, des voormiddags voor 8 uur de woning reeds verlaten. Daar tijdens het door de Politie ingestelde onderzoek bleek, dat de brand onder verdachte omstandigheden heeft plaats gevonden, is deze man door de Politie aangehouden en voor onderzoek aan het Hoofdbureau van Politie in bewaring gesteld.

REGENVAL.

De regenmeter van het St. Thomas-College gaf gedurende de maand November een regenval aan van 81.4 m.m.

Fiscale EXegese of INegese!

Voor hen die het opschrift niet begrijpen de volgende verklaring:

Exegese betekent schriftuurverklaring: maar omdat veelal verklaarders in de Schriftuur meer inleggen als er uithalen spreekt men wel eens spottend inegese.

Terecht of ten onrcehte, we laten het aan het oordeel van onze lezers over, hebben we gemeend dit te kunnen toepassen op onze fiscus.

In één ingezonden stuk in de Beurs van 29 November 1937, gaf M. Vaumont één voorbeeld, als voorbeeld uit tientallen van de steeds nieuwe variaties in de uitlegging der belastingwetten.

Wij citeren:

> Boter is belast per K. netto gewicht 7½ cent, indien U dus 50 ko boter ontvangt, en U dus op het daarvoor bestemde formulier 50 ko invult slaat U de plank mis, want neen zegt men (dit ook is jarenlang anders uitgelegd) onder Netto gewicht verstaan we, volgens de hier bestaande wet, het netto gewicht plus lichte emballage. Goed zou U zeggen in het blik zit papier, dit dus dan als lichte emballage, abuis bent U, het blik is de lichte emballage en zodoende moest U dus niet 50 maar 55 Ko boter invullen, en betaalt U dus op het voor U waardeloze blik 7½ cent per Ko roomboter. Alleen wanneer U de blikken boter niet in kisten verpakt, dus los verscheept, dan is het blik weer niet lichte, maar grove emballage en betaalt U geen invoerrechten voor het blik, een ingewikkelde zienswijze dus, en kostbaar.

De Beurs wist in haar blad van Donderdagavond een nog mooier voorbeeld aan te halen.

En het blad schrijft:

Een dezer dagen werden wij overvallen door een enthousiast krantenlezer en even enthousiast koopman, die het nog al eens met de douane aan de stok heeft, zij het op rustige en prettige wijze. En deze koopman stelde ons de vraag, of wij verse paling als vis beschouwden, en of levend ingevoerde kabeljauw vis is, en of kreeft vis is en inderdaad moesten wij dat, overrompeld door de haast waarmede hij ons zijn vragen stelde, toegeven. Ja, levende paling is vis, levende kabeljauw is vis, levende kreeft is vis.

Halt, met dit laatste blijkt U abuis. De douane maakt uit, dat kreeft geen vis is (iets dat feitelijk niet tegen te spreken is) doch een schaaldier.

Het onderscheid is als volgt (wij gebruiken hier de definities van den heer van der Drift) dat een vis is een in 't water levend gewerveld dier met rood koud bloed, dat zich door vinnen beweegt en door kieuwen ademt.

Een kreeft is een schaaldier, hetgeen een dier is dat ene schaal of schelp heeft, dat het tot de gelede dieren behoort, die in het water leven, door kiewen ademen en van sprieten zijn voorzien terwijl het kopborststuk en meestal ook het achterlijf talrijke poten draagt.

Aangezien vis onbelast kan worden ingevoerd is dat echter niet met schaaldiener het geval, volgens den fiscus, dies wordt op kreeft drie procent geheven.

Het is waar... maar, zo vragen wij ons af, wordt de ambtelijke onderscheiding niet wat al te ver doorgedreven?

Aldus de Beurs:

Commentaar op dergelijke fiscaal bestuur zullen we voor heden maar achterwege laten.

KAPITEIN DITO OVERLEDEN.

Op het kantoor van de C.S.M. is bericht ontvangen, dat de heer C. Th. Dito, in leven kapitein bij de C.S.M. onder tragische omstandigheden te Maracaibo is overleden. Bijzonderheden zijn tot heden onbekend. Mevrouw Dito heeft zich per vliegtuig naar Maracaibo begeven, waar zij haar man echter niet in leven [illegible]

Maatregelen zijn getroffen om het stoffelijk overschot van Maracaibo naar Curaçao te vervoeren, om het hier ter aarde te bestellen.

Onze gevoelens van innige deelneming gaan uit naar Mevrouw Dito en overige familie-leden.

Op de Isla en op de C.S.M.-vloot werd halfstoks gevlagd.

Naar we nader vernemen zou Kapitein Dito door een chauffeur zijn vermoord.

Z. E. DE GOUVERNEUR ZENDT TELEGRAM VAN DEELNEMING AAN DE KONINKLIJKE FAMILIE.

Hierbij wordt bekend gemaakt dat de Gouverneur aan Hare Majesteit de Koningin en aan Hunne Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard telegrammen heeft gezonden om deelneming te betuigen met het ongeluk aan Prins Bernhard overkomen.

Van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana ontving de Gouverneur het volgende telegram:

„Gouverneur Curaçao.

Betuig U en bevolking Curaçao mede namens Prins Bernhard diepgevoelenden dank voor deelneming en goede wensen
Juliana".

De wnd. Gouvernements-Secretaris,
Boskaljon.

DE SALINJA—ZAAK.

Op de zitting van Donderdagmorgen verschenen weer een aantal nieuwe getuigen n.l. Dr. Hopkins, (wiens verklaring werd voorgelezen) en Dr. Arends. Ook Dr. Harz werd weer gehoord.

De zitting werd verdaagd tot 21 December.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen van "De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

MUNDO NOBO

5 Dec. 1937	A. Klasse	S.U.B.T. 1—R.C.C. 1 (A. Oehlers)	
5 Dec. 1937	Res. A-klasse	Hercules 2—Volharding 2 (G. de Rooy)	*
12 Dec. 1937	B-klasse	Atletico—D.C.C.	*
12 Dec. 1937	A-Klasse	S.U.B.T. 1—Hercules 1 (F. Kranenburg)	
19 Dec. 1937	A.-klasse	Jong Holland 1—S.U.B.T. 1 (O. Corsica)	
19 Dec. 1937	Res. B-klasse	Atletico—D.C.C. (A. Ercol)	*

RIO CANARIO.

5 Dec. 1937	A-klasse	Asiento 1—Hollandia 1 (H. Elfrink)	
5 Dec. 1937	B-klasse	Atletico—Feijenoord (F. Kranenburg)	*
12 Dec. 1937	A-klasse	Asiento 1—Transvaal 1 (O. Suarez)	
19 Dec. 1937	A-klasse	Hollandia 1—R.C.C. 1 (H. Elfrink)	
19 Dec. 1937	Res. A-klasse	Asiento 2—Hercules 2 (D. Ramos)	*

SCHERPENHEUVEL.

5 Dec. 1937	A-klasse	Scherpenheuvel 1—Transvaal 1 (O. Suares)	
12 Dec. 1937	A-klasse	Scherpenheuvel 1—R.C.C. 1 (B. L. Dijk)	
19 Dec. 1937	A-klasse	Scherpenheuvel 1—Volharding 1 A. Jesurun)	

De wedstrijden aangegeven met * beginnen om 3 uur.

Het ligt in de bedoeling om medio December te beginnen met een Juniores-competitie. Verenigingen die hieraan wensen deel te nemen moeten hunne officiele lijst voor den 10de December hebben ingediend.

Ingeschreven als werkende leden van Asiento: H. F. A. Elvers, E. W. Fosbrook, T. F. Boelhouwer, A. Goedhart, H. en G. den Hartog, P. Roest, J. C. Rijpkema, M. P. Niuewkerk en E. Bunte.

Ingeschreven als nieuwe werkende leden van Atletico: F. Roos en A. Scorea. en afgeschreven: A. Alé, V. Martis, E. Pieters, C. de Mey en J. M. de Lima.

Overgenomen door het Bodsbestuur de voorlopige schorsing van R.C.C. van hun lid E. Vos wegens onhebbelijk optreden gedurende de Bondsoefening van den 25sten November 1937 en het zeer onbehoorlijk behandelen van den Bondstrainer. Bedoelde schorsing voor alle wedstrijden in C.V.B.-verband totdat een definitieve straf is uitgesproken.

B-KLASSE WEDSTRIJDEN OM DE BOND'S ZILVEREN BAL.

Scherpenheuvel 5 December 1937:
D.C.C.) B — I. Dania
Hilversum)

Mundo Nobo 12 December 1937
Atletico) C — A. Ercol
D.D.V.O.)

Rio Canarie 19 December 1937
Feyenoord) D — Ch. Wix
Be Quick)

Mundo 19 December 1937
Winnaar B) E — J. L. C. Pengel
Winnaar C)

Mundo Nobo 26 December 1937
Winnaar D — F. Kranenburg
Winnaar E

Alle wedstrijden beginnen om drie uur precies; speelduur 2 × 30 minuten met 5 minuten rust.

Bij gelijke stand alle wedstrijden beslist het lot.

Verenigingen zijn verplicht de 1ste Secretaris binnen 3 dagen na een wedstrijd de stand op te geven.

Voor deze wedstrijden worden aan de verenigingen geen groene kaarten toegezonden.

MISSIE NIEUWS.

Met het S.S. Venezuela arriveerden hier gisteren de Overste en Frère Henricus van de Christelijke scholen die de scholen van Aruba van de Fraters zullen overnemen.

Met de volgende boot komen de 11 andere broeders van deze congregatie.

Vrijdag a.s. gaan aan boord van het S.S. Simon Bolivar op reis naar Curaçao de Fraters Canutus, Evarist en Auxentius, deze laatste zijn twee nieuwen. Frater Romualdus en Fr. Thomas vertrekken op die dag via Suriname naar Curaçao.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

NEDERLAND.

Bij de aanvang van de zitting der Kamer vertolkte de voorzitter de gevoelens van bezorgdheid die onder de kamerleden heersen ten opzichte van het ongeval dat den prins is overkomen. De Voorzitter besloot zijn korte toespraak met de bede:

„God geve dat Z.K.H. de prins spoedig geheel hersteld huiswaarts zal kunnen keren." Namens den ministerraad antwoordde de heer Patijn.

Bij de behandeling van de wijziging der dienstplicht stelde de regering voor om in gezinnen met een kindertal van meer dan zes den oudsten zoon vrijstelling van dienst te verlenen.

Ter gelegenheid van het feit, dat Ir. Damme, directeur van de P.T.T. dienst op 1 December 12½ jaar in deze functie werkzaam is, heeft de Technische Hogeschool den directeur tot Doctor Honoris Causa benoemd.

Het Nationale Jongeren Verbond heeft Dinsdagavond een „Tropisch Nederland" avond georganiseerd, die door een zeer groot aantal vooraanstaande personen werd bijgewoond. Ook de oud-gouverneur van Curaçao, de heer van Slobbe heeft weer gesproken, ditmaal over de betekenis van Curaçao voor Nederland. De Heer Hart hield een rede over de plaats die Indië in ons rijk inneemt en zeide dat Indië om zichzelf geregeerd moet worden en niet ten bate van Nederland.

Van Katholieke zijde is in de kamer een ammendement ingediend om het contingent recruten, dat volgens de dienstplichtwet op 32.000 man moet worden gebracht, terug te brengen op 27.500, en de oefeningstijd van elf maanden tot zes maanden.

Bij de behandeling van de begroting van buitenlandse zaken zeide de Minister: Nederland voert ten aanzien van zijn buitenlandse betrekkingen een politiek van doorzichtigheid en eerlijkheid en het is juist hierdoor, dat ons volk een moreel gezag onder de volkeren kan doen gelden. Deze politiek zal spr. gaarne voortzetten.

Wat betreft de bewapening en onze buitenlandse politiek wees de Minister op het feit, dat Nederland hierin volkomen vrij is en door geen enkele belofte aan welke natie ook gebonden is.

Het regeringsstandpunt inzake het niet-erkennen van de Sovjet Unie blijft onveranderd.

Volgens het laatste communiqué klaagt Prins Bernhard over hoofdpijn, doch deze neemt steeds af. Voor de eerste maal heeft de Prins dan ook weer ontbeten, terwijl de algemene toestand beslist bevredigend mag worden genoemd.

SPORT.

Woensdagavond werd de 23ste partij tussen Euwe en Aljechin hervat, terwijl Euwe in het geheel geen gunstige positie innam. Het had er dus veel van weg dat Euwe andermaal een nederlaag zou lijden. Zover liep het echter niet. Bij de 14e zet wist hij remise te forceren. De stand is thans Aljechin 13.5 — Euwe 9.5

BEKENDMAKING.

Bij Gouvernementsbeschikking van den 27n. November 1937, No. 2005, is de stemmingsdag voor de verkiezing van leden van de Staten in het gebiedsdeel Curacao in het kiesdistrict Curacao vastgesteld op MAANDAG, den 20n. DECEMBER 1937.

De stemming vangt aan des voormiddags negen uur en duurt tot des namiddags vier uur.

Het aantal te vervullen plaatsen in het kiesdistrict Curacao bedraagt ZES.

De op de definitief vastgestelde candidatenlijst voorkomende namen van candidaten zijn:

Capriles, I. H.,	Martijn, E. C.,
da Costa Gomez, M. F.,	Romer, E. A.,
Desertine, A. W. J. M.,	Rustige, J.,
Jonckheer, C. W. J.,	Sprockel, J. H.,
Kroon, J. M. P.,	Suares, H. C.,
Maal, W. P.	Tinge, J.

De kiezer wiens beroep medebrengt dat hij geregeld doch met geen grooter tusschenruimte dan zes dagen buiten het eiland Curacao moet verblijven, zal, indien hij aannemelijk maakt dat hij dientengevolge naar groote waarschijnlijkheid op den stemmingsdag buiten Curacao zal verblijven, op zijn schriftelijk verzoek door den Voorzitter van het Verkiezingsbureau in de gelegenheid worden gesteld te diens bureele in het fort Amsterdam alhier binnen een door dezen aan te geven termijn, echter niet eerder dan tien dagen vóór den stemmingsdag, zijn stem uit te brengen, na zich tot genoegen van den Voorzitter als kiezer te hebben gelegitimeerd en na inlevering van zijn oproepingskaart.

Curacao, 2n. December 1937.
De Voorzitter van het
Verkiezingsbureau op Curacao,
M. BARTELS DAAL.

2—1

Bekendmaking.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt hierbij bekend, dat er gedurende de eerste helft van de maand December, elke Dinsdag en Donderdag van 9 u. tot 10 u. v.m. gelegenheid bestaat tot kostelooze inenting op het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst.

3--3

Huishoud- en Industrieschool.

Het Bestuur van de Protestantsche Vereeninging voor Liefdadigheid en Maatschappelijk Werk deelt hierbij mede, dat het aantal inschrijvingen van leerlingen beneden verwachting blijft.

Herinnert wordt, dat het in 't voornemen ligt in 't begin van 1938 aan te vangen met:

A. **Cursus voor de huishoudelijke vakken.**

Vereischten: leeftijd van 12 jaar.
Vakken: voortgezet lager onderwijs, gezondheidsleer, warenkennis, patroonteekenen en knippen, behandelen van de wasch, opknappen van het bovengoed, kooken van eenvoudige gerechten.
Duur: 2 uur.

B. **Cursus voor de naaldvakken.**

Vereischten: leeftijd 14 jaar.
Vakken: patroonteekenen en knippen, costuumnaaien, maken van ondergoed, baby-uitzet, fraaie handwerken, verstellen, teekenen enz.
Duur: 2 jaar.
Schoolgeld f 10.— per maand.

Indien het schoolgeld bezwaren met zich [illegible] geheele of gedeelteiijke vrijstelling verleend worden.

Dringend wordt verzocht, met het opgeven van leerlingen niet te wachten, doch zulks nú te doen.

Alleen bij een genoegzaam aantal leerlingen kunnen de plannen verwezenlijkt worden. —

Inschrijvingen en nadere inlichtingen bij den Heer Rustige (Isla tel. 264).

Sluiting der inschrijving 10 Dec. a.s.

2—1 HET BESTUUR.

AANBESTEDING.

De Directeur van Openbare Werken zal op Donderdag 9 December 1937 des voormiddags te 10 uur te zijnen kantore te Parera in het openbaar aanbesteden:

Het bouwen van een toiletruimte bij het stadhuis te Willemstad Curaçao.

Omschrijving en teekening zijn verkrijgbaar vanaf Woensdag 1 December bij den dienst van Openbare Werken te Parera, tegen betaling van f 5.— per stel. Restitutie per ongeschonden stel, binnen 3 dagen na aanbesteding ingeleverd, f 4.— per stel.

Inlichtingen zijn te verkrijgen tot den dag der aanbesteding elken werkdag tusschen 10 en 12 uur te Parera.

[illegible]

De Directeur van
Openbare Werken
J. TEN BRINK

K
K R O
O

Wereldprogramma
19.24—20.24 uur Curaçaotijd
Via P.C.J. Golflengte 31.28

Zondag, 5 December 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Actuele Aetherflitsen
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O. Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M. Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Wat in Nederland verscheen door Anton van Duinkerken
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.
Gouvernements-Secretarie.

MUZIEKUITVOERING: a.s. ZONDAG n.m. 7.30. UUR BRION-PLEIN KORPS SANTA CECILIA.

1. Wilhelmus
2. Rumania (mars)
3. Banditenstreiche (Ouvert: (F. Suppé)
4. Venus y Flora (valse) (solo 2 Clarin.)
5. Impromptu (Danza) (L. Miranda)

PAUZE.

6. Les Guepes (polka) (P. Clodomir)
7. Nabuchodonosor (fant.) (Verdi)
8. Een Jolig feest (potp.) (J. P. Boskaljon)

Het lichte mos dat zich aan de schors van de eikeboom hecht, belet de eik niet een grote boom te zijn.

VRAAG EN ANTWOORD.

Toen de bekende Duitse maarschalk Moltke zich eens, in Rusland bevond trachtte men hem daar uit te horen over Duitsland's plannen ten aanzien der Oostzee-provinciën.

Op een partij had een prinses de taak op zich genomen, de oude veldheer te ondervragen. En met een onschuldig gezicht begon zij het gesprek, dat als volgt verliep:

„Kent gij de Oostzee-provinciën, maarschalk?"

„Waar liggen die provinciën?" luidde Moltke's wedervraag.

„Wel, aan de Oostzee!"

„Liggen zij daar al lang?"

De prinses vroeg niet verder.

Het komt er wening op aan iets te zijn;
Het komt er heel veel op aan iemand te zijn.

Hoe dikwijls trad een milde zegen
In ongeluksgewaad u tegen;
Dus nooit versaagd in leed en zorgen,
In 't kruis is 't [illegible].